

Občan

25. OKTOBER / VINOTOK 2001, GLASILO OBČINE DESTNIK, LETO VI, ŠTEVILKA 9 (60)

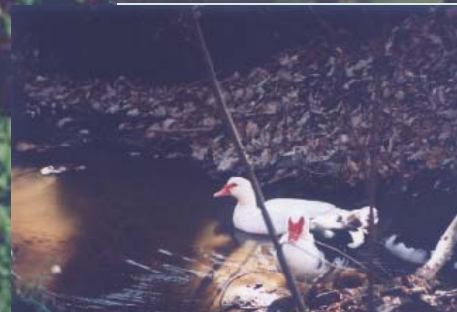

OBVESTILO

Starše otrok, ki imate otroke v vrtcu, obveščamo, da je treba do konca novembra vložiti vlogo za znižano plačilo vrtca za leto 2001.

V sprejemni pisarni Občine Destrnik.

Občinska uprava občine Destrnik

AKTUALNA POLITIČNA RAZMIŠLJANJA

Ljudje se v zadnjem času sprašujejo, kaj je pravzaprav namen časopisnih informacij o nedovoljenem financiranju ZLSD s strani angleških laburistov in kvazi intervju v NEDELU o zelo spornih finančnih podvigih ministra Kopača iz LDS. Zanimivo je predvsem to, da niti pisci tega ne vedo natančno. Nekaj več vedo uredniki. Dejstvo je, da nekateri bojovníki že brusijo nože za spopade v prestižnem političnem boju.

Na sončni strani Alp se je začela druga faza akumulacije kapitala: nekdanji novodobni zavezniki so ugotovili, da je preveč prisklednikov pri razrezu te kapitalne torte. Mislili so, da bo za miren počitek zadostovala monopolna zakonodaja, ki bo zaščitila »slovenske interese« pred tujimi vsiljivci z zahoda. Pa so se uštelili: zmanjkuje prostora in kapitala pa tudi grabežljivost domačih tajkunov je vse večja.

Tako nastajajo različni začasni klani, situacija postaja nepredvidljiva, zato se širi tudi nezaupanje in lastnih vrstah. Ljudi, ki se drenjajo v krogu največje politične stranke LDS, ne povezuje kakšen skupni program, še celo ne ista ideologija; družijo jih le neizmerna volja do hitre pridobitve bogastva, ne glede na nazorsko orientiranost ali nacionalno pripadnost. Zato zlasti za LDS velja nevarnost, da to krhko povezovalno tkivo hitro razpade. Čas lahko akumulacije kapitala se izteka. Za te izbranice prihajajo težki časi, svojo tako dobljeno posest bi sedaj radi zadržali, zato ni zaželen vstop v EU in NATO.

Nekateri avtorji razlagajo, da gre za spor med protagonistoma Kučanom in Drnovškom – Kučanova linija objavi afero o LDS-ovem ministru Kopaču v (Ne)Delu, Drnovškova pa novico o nezakonitem financiranju ZLSD v tedniku Mladina. Pravijo, da si eden in drugi želita pravzaprav isto: disciplinirati oz. raniti svojega tekmeča – koalicijskega zaveznika. Zanimivo (zlasti v primeru Kopača) je to, da ni nikakršne razprave o navedbah, nobenega demantija, niti Drnovškovega odgovora na, bodimo poštene, resne obtožbe.

Državno uradništvo vestno izpolnjuje svojo vlogo, drugega mu tudi ne preostane. Slediti morajo neizprosnim zahtevam politike. Neprestano se ukvarjajo z načrti, programi, bilancami, pa popravki, amandmaji in pripravo zakonov po hitrem postopku, kar terja vnovično popravljanje. Sindikati so sedaj v nekoliko čudni vlogi. Semoličevi protagonisti so v škripcih, kajti njihovi politični botri so v vladi, ki bi jo bilo zato kaj nedostojno napadati ali se pogajati z vrhom predstavištva delodajalcev. Sem in tja se pojavijo določeni »navidezno prosti« strelci, ki zaigrano vneto pogajanje, nazadnje pa zmagoslavno odidejo, ne da bi kaj dosegli. Kaj hočemo, ljudstvo potrebuje kruha in zlasti iger. Če že ne dobi kruha, ima vsaj igre.

Javnost je treba neprestano pomirjati, nenazadnje tudi s primerjanjem stanja z Madžarsko, Bolgarijo ali Estonijo, v katerih ni kaj boljše. Pesti jih podobno visoka inflacija (vendar ne vse), pa tudi kriminala imajo še več. Nekaj pa vseeno pozabljamo. Pred desetimi leti nam je bilo pod

častjo primerjati se celo s Češko. Tudi glede vstopa v EU se vse bolj tresemo, ali bomo vstopili s prvim »paketom« držav ali ne. Pred leti smo se sami videli kot zanesljivi potniki v prvi pošiljki in to čisto na vrhu seznama.

Tekoči polletni proračunski deficit (preko 115 milijard tolarjev) ne gane naših finančnikov, tudi gostobesednega in zajedljivega Mencigerja ne. Ugledni gospodarski časopis nam servira »strokovni dvoboj« med dvema veljakoma sedanje oblasti t. j. med Ropom in Gasparijem o tem, kakšno inflacijo naj bi imeli v Sloveniji v letih od 2002 do 2006. V bistvu gre le za prestižno sholastično igrico za javnost, da bi pozornost odvrnili od resnih problemov. Kaj pomeni tako visok tekoči deficit ter kako ga ozdraviti, pa zanima malo koga, tudi finančnega ministra Ropa očitno ne preveč.

Opozicija sicer opozarja na nepravilnosti, slabo gospodarjenje, proračunske deficite, kriminalna dejanja in druge težave. Sporoča tudi, kako si zamišlja rešitve. Vendar pa zaradi korporacijske navezave med mediji, kapitalom in političnim vrhom ne uspe resno ogroziti sedanje vladajoče oligarhije in vplivati na drugačno ravnanje državnih institucij. Očitno bo morala priskočiti na pomoč javnost tudi z drugimi načini. Verjetno pa sedanja garnitura oblasti ne bo padla zaradi intenzivnega dela opozicije, pač pa zaradi lastnih napak, ki jih dela v gospodarstvu in družbi nasploh. Napake niso posledica neznanja, pač pa posledica prizadevanja za pridobitev osebnih koristi posameznikov in skupin na račun javnega dobra vseh državljanov.

Če je bila do nedavnega politična roka tista, ki je usmerjala ekonomske tokove in kapital, se sedanja tehnična obrača v drugo smer. Politika postaja vse bolj odvisna od moči kapitala. Z globalizacijo je tudi že načeta suverenost in avtonomnost posameznih držav.

Franc Pukšič,
poslanec DZ

ISKANJE POGREŠANE SE NADALJUJE

Našo občanko Antonijo Sok, rojeno 14.2.1925, stanujočo v Vintarovcih 3 še vedno pogrešamo. Ožji sorodniki so prijaviili njeno izginotje v sredo, 3. oktobra letos. Policisti so takoj pregledali domačijo, okolico, vse običajne poti, po katerih je pogrešana najpogosteje hodila. Začeli so zbirati informacije. Po zbranih podatkih naj bi pogrešano Antonija videli še v terek na lokalni cesti v smeri Jiršovci in Selce, naslednji dan pa naj bi bila med 16.00 in 17.00 uro v Grajenščaku, kjer je spraševala za pot domov v Vintarovce, nato pa so jo videli na cesti v Grajenščaku proti Drstelji in Mestnemu Vrhu.

V četrtek zjutraj je o pogrešanju naše občanke bila obveščena lokalna skupnost in župan g. Franc Pukšič, ki je takoj aktiviral štab civilne zaščite. Popoldne istega dne so se zbrali gasilci iz PGD Destrnik in PGD Desenci, sorodniki in policisti Policijske postaje Ptuj. Pregledali so območje naselij Vintarovci, Janežovski Vrh in Jiršovci, istočasno pa je bila informacija že podana preko Radia Ptuj in Radia Slovenske gorice.

Po sestanku pri županu se je iskanje nadaljevalo s pomočjo gasilcev naše gasilske zveze, lovcev LD Destrnik, sorodnikov in policistov s službenimi psi. Preiskali so teren naselij Gomila, Jiršovci in Drstelja. V soboto so pregled nadaljevali policisti, zahtevno gozdno območje Jiršovci in Drstelje pa so v nedeljo znova pregledali naši lovci. Naslednje dni so sledile objave v številnih časopisih in na radiu ter zbiranje obvestil. V četrtek, 11. oktobra, so akcijo iskanja nadaljevali člani Športnega društva Placar.

Pregledali smo območje Placarja, Drstelje, Jiršovci. Kljub vsem prizadevanjem Antonije Sok še nismo našli. Zato bomo še naprej zbirali informacije in z iskanjem nadaljevali. Hvaležni smo vsem, ki ste nam ali pa nam še boste pomagali pri iskanju.

Poveljnik CZ
Branko Širec

Občan

Izdajatelj: Občinski svet Občine Destrnik

Uredništvo: Nataša Žižek, Milena Širec, Renata Čuček in Sabina Žampa.

Glasiilo prejema vsa gospodinjstva v Občini Destrnik brezplačno.

Javno glasiilo OBČAN - GLASILO OBČINE DESTRIK je vpisano v evidenco javnih glasil pod zaporedno številko 1365.

Na podlagi Zakona o DDV sodi javno glasiilo Občan med proizvode, za katere se obračunava DDV po stopnji 8 %.

Naslov uredništva: OBČAN, Vintarovci 50, 2253 Destrnik.

Telefon: 02/752-09-00

Telefaks: 02/752-09-02

E pošta: casopis.obcan@siol.net

Časopis OBČAN izhaja v nakladi 850 izvodov

Prva številka časopisa Občan je izšla 25. julija 1996.

Odgovorna urednica: Nataša Žižek

Lektorica: Bojana Kolenko

Oblikovanje in tehnično urejanje: Zmagoslav Šalamun

Tisk: Tiskarna Grafis, Požeg 4, Rače

Ugodnosti zaradi starševstva, pokojninske dobe, odškodnine za vojno in povojno nasilje...

V zadnjem času se ljudje zelo pogosto obračajo na nas z vprašanji o uveljavljanju državnih pokojnin in ugodnosti zaradi starševstva; glede na to, da se 31.12.2001 iztekajo roki za uveljavljanje odškodnin, ki grejo žrtvam vojnega in povojnega nasilja, smo pripravili krajše povzetke odgovorov.

Državno pokojnino lahko uveljavijo državljani s stalnim bivališčem v Sloveniji, ki:

- nimajo pravice do pokojnine po katerihkoli naših ali tujih predpisih,
- z lastnimi dohodki ne presegajo premoženjskega cenzusa za pridobitev pravice do varstvenega dodatka,
- so dopolnili 70 let in
- so med 15 in 65 letom starosti najmanj 30 let prebivala v Sloveniji.

Zahtevo za uveljavitev te pravice je treba vložiti na obrazcu pri pristojni enoti Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

V zavarovalno dobo (brez plačila prispevkov) se šteje tudi čas skrbi za otroka v prvem letu otrokove strosti, če v tem času oče ali mati nista bila zavarovana na drugi

podlagi, in je bil otrok v navedenem času državljan Slovenije. Navedeno obdobje se šteje samo enemu od obeh staršev na podlagi sporazuma. S to določbo je omogočeno tudi izboljšanje že odmerjenih oz. pridobljenih pokojnin. Zahtevki za ponovno odmero pokojnine se vlagajo na predpisanem obrazcu pri pristojni enoti Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Status žrtve vojnega nasilja in pravico do odškodnine lahko pridobi oseba le v primeru, če so jo okupatorske sile v času od 6.4.1941 do 15.5.1945 izgnale, poslale v taborišče, mobilizirale v vojsko, poslale na prisilno delo, nasilno odvzele staršem ali prisilile, da so pobegnile pred vojnim nasiljem. Posebej velja poudariti, da do odškodnine niso upravičene osebe, ki so utrpeli takšno nasilje od partizanskih enot ter revolucionarne oblasti, kar kaže na veliko diskriminacijo tega zakona do mnogih žrtev. Na to hudo napako sem v parlamentu opozoril in vložil potrebne amandmaje, vendar stranke, ki zagovarjajo kontinuiteto

s prejšnjim sistemom, vztrajajo na takšnem diskriminatornem početju, ki meče slabo luč tudi pred mednarodno javnostjo. Zahtevke za pridobitev pravic se vlaga na pristojni upravni enoti v Ptuj, kjer imajo tudi potrebne obrazce.

Kot žrtve povojnega nasilja se štejejo politični zaporniki in po vojni pobite osebe, ki so utrpeli nasilje od 15.5.1945 do 2.7.1990. V primeru po vojni pobitih oseb so lahko vlagatelji in upravičenci do odškodnine njihovi svojci in sicer otroci in posvojenci, v določenih primerih pa tudi pastorki, vnuki, starši, bratje in sestre, če jih je zavarovanec preživel do svoje smrti.

Pri uveljavljanju zahtevkov po zakonih o žrtvah vojnega in povojnega nasilja velja opozoriti, da rok za vložitev zahtevkov za pridobitev statusa žrtve in s tem povezanih pravic do odškodnine **poteče 31.12.2001!** Zato velja za vložitev zahtevkov pohiteti.

Franc Pukšič,
poslanec DZ

NAVODILA ZA MERJENJE KRVNEGA PRITISKA DOMA

Povišanemu krvnemu pritisku rečemo tudi tihi ubijalec, ker ga ne čutimo, povzroča pa hude posledice. Poškoduje žile v možganih (možganska kap), na srcu (srčni infarkt), v ledvicah (odpoved ledvic), očeh (slabši vid) in podobno. Zaradi teh posledic ga moramo zdraviti. Zdravimo ga z zdravim načinom življenja in z dieto. Če to ni dovolj, preidemo še na zdravila.

Višina krvnega pritiska se spreminja odvisno od številnih dejavnikov. Ugotovili so, da naraste tudi pri zdravniku. Temu pravimo »pritisek bele halje«. Nastane podzavestno zaradi živčnosti, čakanja in podobno. Zato je pomembno, da si bolniki pritisk redno merijo tudi doma in ob kontrolah prinašajo zdravniku doma izmerjene vrednosti. Kajti »domači« pritisk je tisti, s katerim živijo, torej tisti, ki jim dela največ škode. In še nekaj: ni razloga, da bi jemal zdravila, kdor ima visok pritisk enkrat na dva ali tri mesece, ko pride k zdravniku, doma pa ima normalnega. Zdravniki zadnja leta vse bolj upoštevamo »domače« krvne pritiske.

Pred začetkom merjenja pritiska doma morajo bolniki prinesiti v ambulanto svoje aparate, da zdravnik preveri, če dobro merijo. Nato si merijo pritisk enkrat tedensko ali enkrat na dva tedna:

- vedno ob isti uri, zjutraj pred jedjo še preden so vzeli zdravila (na primer: v

soboto okrog 8 ure),

- vedno na isti roki,

- pred merjenjem se morajo sprostiti, posedeti vsaj 10 minut, roka, na kateri merijo pritisk, naj bo brez oblačil ali pa naj bo rokav tako ohlajen, da ga lahko brez težav potegnemo do ramena. Pomembno je, da rokav ne stiska žil, ker v tem primeru izmerijo previsok pritisk,

- pritisk izmerijo dvakrat zaporedoma v razmaku 10 minut,

- v kartonček vpišejo datum in nižji pritisk od obeh izmerjenih,

- če si pritiska ne merijo sami, jim ga naj meri vedno ista oseba.

Manšeta mora biti pravilno nameščena:

- dva prsta nad pregibom na notranji strani komolca,

- ne sme biti preveč zategnjena, da lahko med že nameščeno manšeto in nadlaket brez težav položimo dva prsta,

- pri aparatih, ki merijo nad zapestjem, mora biti manšeta en prst nad pregibom zapestja in tudi ne preveč zategnjena.

Pri polavtomatskih merilnikih je treba s

puhalom v manšeto napihnuti za 40 mm živega srebra več zraka kot je običajen bolnikov zgornji krvni pritisk. Pri avtomatskih merilnikih, pa je treba poseben gumb nastaviti za 40 mm živega srebra višje, kot je običajni zgornji krvni pritisk.

Normalni krvni pritisk je: zgornji od 100 do 140, spodnji od 60 do 90, srčni utrip ali pulz pa od 60 do 100.

Priporočljivo je, da uporabljamo vedno isti merilec, ki ga je treba enkrat letno umeriti pri pooblaščenem serviserju.

Vaš zdravnik
Franc ŠUTA, dr. med.

RADIO
96,4 MHz
Ta pravi!
Slovenske gorice

Trg osvoboditve 5, 2230 Lenart, tel: 062/727 324, 729 0 220, fax: 062/727 322
ELEKTRONSKA POŠTA: radio@radio-rsg.si, INTERNET STRAN: www.radio-rsg.si

»TETA Z RDEČO KAPICO«

»Spolno izrazoslovje« je del načina našega življenja, našega vsakdana (tudi preteklosti in sedanosti) in kot tako zelo zanimivo in povedno, bogato v rabi besed. Izrazi se spreminjajo, prilagajajo, izginjajo, bogatijo, siromašijo, vulgarizirajo... pa vendarle jih uporabljamo: izgovarjamo, poslušamo ali beremo.

Spomladi 1998 sem se odpravila v Haloze sondažno raziskovat besede, izraze v zvezi s spolnostjo. Spraševala sem po idealu moške lepote, o poraščenosti, domačih izrazih za moški spolni ud, o idealu ženske lepote, o izrazih za velike ženske prsi, o debelih ženskah, suhih ženskah, o izrazih za ženske spolne organe, o menstruaciji, spolnem občevanju, neplodni ženi, neplodnem moškem, o zunanjih znakih zaljubljenecv, o nezvestobi, o možeh in ženah, ki varajo svoje zakonske partnerje, in o kletvicah v zvezi s spolnostjo. Povprečna starost vprašanih je bila 59 let; moških 52, žensk pa 65 let. Mladih ljudi v glavnem ni bilo doma, ker so bili v šolah ali pa v službah. V kratki raziskavi sem ugotovila razliko med moškimi in ženskami v rabi besed. Besede moških so bile pogumne, sočne, glasne, grobe, dovoljene so kletvice; pri ženskah pa na eni strani strah, prepoved, hkrati pa mamljivost in bogastvo izražanja. Ženske so bile tihe, nejasne, podrejene in prikrajšane v izražanju. Zaradi tradicionalne vzgoje, delitve na moška in ženska dela, so imela mlada dekleta verjetno manj svobode pri spolnosti, pobude in prve korake je delal fant, moški.

Ženskam, v primerjavi z moškimi, zunanji spolni znaki na moških ne pomenijo veliko. Za žensko je idealni moški tisti, ki ima naslednje vrline: dobrota, dobra vzgoja in pogum. Moškega pa zelo očarajo ženski zunanji spolni znaki: lepa bedra, dolgi lasje, srednja postava, prsatost. Moški gradijo svoje poželenje in strast po ženski na tistem, kar vidijo in je vidno vsem, se pravi drugim tekmeccem, in so pri spolnosti usmerjeni navzven. Ženske so bolj čustvene, usmerjene navznoter, k sebi in moškemu. Zavedajo se, da je lepota minljiva in sprejemajo tiste vrednote, ki so trajnejše.

Moška poraščenost za ženske je nekaj velikega, več vrednega in pokazatelj zrelosti. Poraščenost ni za vsako dekle, je za odraslo in zrelo žensko. Poraščen moški je »divji« moški, ki ga lahko »ukroti« in mu je kos le odrasla, zrela in pametna ženska, ženska z izkušnjami.

Izrazi za moški spolni ud so blagi, bojzljivi, infantilni: lulek, lulči. Pri pojmovanju ženskih spolnih organov pa se sliši perverzno, erotičnost (mucika), igrivost (pičkica). Moški so pri uporabi teh izrazov pogumnejši, direktni, ženske pa bojzljive in omejene v izražanju.

Zanimive in privlačne so ženske z večjimi prsmi. Prsi so tisti ženski organ, ki je najbolj

viden. Moški gradijo svojo strast in poželenje po ženski na vizualnosti, na tistem, kar je vsem vidno.

Moškemu je idealna in primerna ženska s srednjo postavo, ne predebela in ne suha; vsekakor pa je bolje več kot manj kilogramov. Žensko z večimi kilami moški »lahko vsaj kje prime in ima kaj prijete!« V preteklosti kmečko življenje v Halozah ni bilo lahko, zato so si moški verjetno iskali in izbirali krepke in zdrave ženske, ki so lahko opravljale vsa kmečka dela. Zato tu ni šlo toliko za spolni užitek (še vedno so bile in so privlačnejše bolj suhe in postavne ženske) ampak za način preživetja, ki je povezan z načinom dela - kmetovanjem.

Nosečo žensko bremenijo nasledni izrazi: širina, debelost in teža. To so tisti znaki, po katerih moški najprej prepoznajo nosečnice. Nosečo žensko primerjajo z živino - debela ko živina; ta primera jim je najbolj blizu in pri roki, ni poniževalen izraz. Do nosečnice pa tudi nimajo posebnega, spoštljivega odnosa; njihov odnos je nevtralen, navezujoč na vidne in merljive ženske lastnosti.

Ker je bila menstruacija tista stvar, za katero dolgo niso vedeli vzroka in ker je povezana s krvjo, so tako žensko označili za bolno. Beseda je jezikovni tabu, nikoli ni izrečena naravnost. Uporabljajo nekakšne primere iz delovnega življenja (cigl vozi), podobnosti (ma rdečo), motiva iz pravljice (teta z Rdečo kapico). Beseda je tabu (skrita, prikrita, neznanost), ker je vzbujala pri posameznikih in posameznicah strah, bojazen pred krvjo, neznanim. Ta bojazen se izgublja, ker tudi menstruacija postaja pojav, kateremu je vzrok znan. Iz preteklosti je znano, da je prvim ljudstvom nekaj neznanega in povrhu povezanega še s krvjo vzbujalo strah in grozo. Ko so videli teči kri iz telesa, jih je prevzel strah in začeli so se bati za svoje življenje. Kri je pomenila bolezen, nečistost, umazanost in bolnega in nečistega človeka so se izogibali, bil je tabuiziran. Ženske so v času menstruacije izolirali, živele so v posebnih kočah in niso smele imeti stike z moškimi. Hrano so jim nosile ženske, ki so bile same nečiste ali pa že stare. Bolezen je nekoč pomenila urok, ki ga je nad posameznikom priklical sovražnik in neprijatelj. Izhajajoč iz vsega tega, je menstruacija danes ostanek neznanega, predvsem pa nečistega in umazanega, vzbuja grozo, sram in stud, zato se te besede še danes izogibajo in uporabljajo nadomestne.

Spolno občevanje ima pridih lepega, občutka ugodja in zadovoljstva, naravnega (kanarčkati, lubčkati, ljubiti) in pomeni, da se imata partnerja rada in sta drug z drugim zadovoljna in srečna. Vulgaren izraz se kurvata je uporabljen, ko gre partnerjema za golo spolno občevanje, za zadovoljitev spolnih potreb, za užitek, ne pa dragoceno življensko vrednoto.

Z neplodno žensko je nekaj narobe, ker ne more imeti otrok. Zaničljivo ji rečejo jalova baba. Vendar je za moškega, huje če je neploden. On je zaničljivo postakl, za nič sposoben, ni moški. Humorno takemu moškemu pravijo meglo ima v jajcih.

Zaljubljenca takoj prepoznajo po zapeljivih očeh, zanemarja kmečka dela doma in hodi na veselice, tja, kjer je velika verjetnost, da bo srečal-a svojo izbranko ali izbranca. Prvi in velik razpoznavni znak zaljubljenega človeka je bilo prav zanemarjanje kmečkega dela. To pa je lastnost, ki na kmetih ni zaželjena, saj je le-ta vir in način preživetja. Vendar je bilo zaljubljenecem to »napako« moč spregledati, saj ni bila trajna. Pri izrazih za mladega so uporabljeni že stalni in uveljavljeni pridevniki: lep, super in mlad. Mlado deklo primerjajo z dobro in lepo mačko, ki navadno slabšalno pomeni premeteno žensko, ki je ni moč ugnati. Moški se mlademu dekletu res težje upre, v primerjavi s starejšo žensko, katera svojo mladost in lepoto lahko zavestno ali pa nezavedno uporablja sebi v prid. Mlado deklo ali ženska ima prednost pred moškim, ki ji dvori, v tem, da izbira.

Za neporočeni par, ki živi dalj časa skupaj, uporabljajo izraza živita na koruzi in živita na koruznici. Pri starih poganih sta koruznica in koruznik pomenila priležnico in priležnika, dveh, ki se še nista poročila.

Ženske so poudarile, da je bilo v preteklosti nezvestobe manj. Cerkev je veliko vplivala prav na zakon žene in moža. Izraza za moževo nezvestobo kurvir in prasec sta zelo ostra. Nezvesta žena pa je nezvesta.

Definicija kletve je: grozna, grda beseda, navadno izrečena v afektu. Vendar ni samo to; je tudi popestritev človekovega izrazoslovja, izrečena na humoren in duhovit način. Kolnejo moški, ženske so bile pri naštevanju kletvic zadržane. Kurc te gleda deluje na ravni vulgarnosti. Je posmehljiva zavrnitev spolnega občevanja, zavrnitev kakršnegakoli možnega odnosa. Podoben pomen ima ko te jebe in je zavrnitev moškega na pička, kak si lepa. Pizda hudičeva vključuje osebo, ki ji ne moreš zaupati, ki ti je naredila kaj slabega.

Jelka Pšajd

Uradni vestnik

Leto VI, številka 5

(Občina Destrnik)

25. oktober 2001

VSEBINA

1. ODLOK

O REBALANSU PRORAČUNA OBČINE DESTRNİK ZA LETO 2001

1.
Na podlagi 15. člena Statuta Občine Destrnik (sprejetega na 3. redni seji, dne 12.02.1999) in 3. do 10. člena Zakona o financiranju občin (Uradni list RS št. 56/98) je Občinski svet Občine Destrnik na 22. redni seji dne 15.10.2001 sprejel

ODLOK

O REBALANSU PRORAČUNA OBČINE DESTRNİK ZA LETO 2001

1. člen

Z odlokom o rebalansu proračuna Občine Destrnik za leto 2001 (v nadaljnjem besedilu občinski proračun) se zagotavljajo sredstva za financiranje javne porabe v občini Destrnik.

2. člen

Občinski proračun za leto 2001 obsega 292.093.149,00 SIT, in sicer:
a) bilanco prihodkov in odhodkov:
- Prihodki 290.093.149,00 SIT
- Odhodki 265.213.149,00 SIT
- Sredstva na ŽR 2.000.000,00 SIT
- Račun financiranja
- Najetje kredita pri banki 20.000.000,00 SIT
- Odplačilo dolga (posojil) 46.880.000,00 SIT

Podrobnejši pregled prihodkov občinskega proračuna in njihova razporeditev sta zajeta v bilanci prihodkov in odhodkov ter v računu financiranja, ki sta sestavni del občinskega proračuna.

3. člen

Od prihodkov iz točke a) prvega odstavka prejšnjega člena se po 11. členu Zakona o financiranju občin v rezerve izloči del skupno doseženih prihodkov iz bilance prihodkov in odhodkov, in sicer najmanj 0,5%. Izločanje v rezerve se praviloma izvrši vsak mesec, vendar najkasneje do 31.12.2001. Izločanje v rezerve preneha, ko rezerve Občine Destrnik dosežejo 2% letnih prihodkov proračuna občine.

4. člen

Prihodki od prodaje in najema občinskega premoženja ter prihodki, ki jih dosežejo upravni organi s svojo dejavnostjo, se

vplačujejo v proračun.
V proračun občine se stekajo tudi vsi drugi prihodki, ki jih realizira občina, s tem da se namenski prihodki postavk proračuna usmerjajo na ustrezne postavke odhodkov proračuna (namenska poraba).

5. člen

Sredstva občinskega proračuna se med letom enakomerno delijo med vse nosilce oziroma porabnike v okviru doseženih prihodkov, če ni z zakonom ali s posebnim aktom občinskega sveta oziroma s pogodbo med Občino Destrnik in nosilcem oziroma porabnikom sredstev drugače določeno.

6. člen

Porabniki sredstev občinskega proračuna so dolžni porabljati sredstva občinskega proračuna le za namene, ki so opredeljeni v posebnem delu proračuna.

7. člen

Sredstva se porabnikom proračuna med letom dodeljujejo praviloma enakomerno kot mesečne akontacije, vendar v odvisnosti od zapadlosti obveznosti ter ob upoštevanju likvidnostnega položaja občinskega proračuna.

8. člen

Sredstva za plače delavcev v občinski upravi in javni zavodih se bodo porabnikom proračuna zagotavljala mesečno glede na število in strukturo delavcev.

9. člen

Občinska uprava ter drugi porabniki proračuna morajo izvrševati svoje naloge v mejah sredstev, ki so jim odobrena z občinskim proračunom.
Porabniki proračuna na račun občinskega proračuna ne smejo prevzemati obveznosti, ki bi presegle z občinskim proračunom določena sredstva.

10. člen

Župan lahko začasno zmanjša zneske sredstev, ki so v posebnem delu občinskega proračuna razporejeni za posamezne namene ali začasno zadrži porabo teh sredstev, če prihodki občinskega proračuna med letom niso doseženi v predvideni višini.
O ukrepu iz prejšnjega odstavka mora

2. SKLEP

o določitvi cene vzgojno – varstvenega programa v vrtcu v občini Destrnik

župan obvestiti občinski svet in predlagati ukrepe oziroma ustrezno spremembo občinskega proračuna.

11. člen

Za zakonito in smotrno porabo sredstev, ki so porabnikom proračuna odobrena v občinskem proračunu, so odgovorni župan in direktor občinske uprave ter predstojnik finančnega organa kot odredbodajalci.

12. člen

Občinski svet na svojih sejah odloča o porabi sredstev rezerv Občine Destrnik za izdatke, nastale kot posledica izrednih okoliščin, za katere so sredstva zagotovljena v proračunu. To so zlasti: poplava, suša, požar, potres in druge naravne nesreče, epidemije, živalske kužne bolezni in rastlinski škodljivci. V nujnih primerih lahko o porabi sredstev rezerv odloča župan, ki o tem obvesti občinski svet na prvi naslednji seji.

13. člen

Župan je pooblaščen, da odloča o:
- porabi sredstev proračunske rezerve občinskega proračuna za pokrivanje pre malo predvidenih odhodkov na posameznih postavkah in za nepredvidene odhodke občinskega proračuna do višine 150.000,00 sit za posamezni primer oziroma skupaj 300.000,00 sit med dvema sejama občinskega sveta. O svoji odločitvi obvešča občinski svet;
- o prenosih sredstev med različnimi postavkami istega namena na podlagi objektivnih razlogov, ki so usklajeni s porabniki;
- o porabi sredstev rezerv za premoščanje likvidnostnih težav proračuna;
- o začasni vezavi tekočih likvidnostnih proračunskih sredstev zaradi ohranitve njihove realne vrednosti; o tem lahko pooblasti tudi druge osebe, ki so odgovorne za finančno poslovanje.

14. člen

Občina lahko najame posojilo le za financiranje investicij v infrastrukturne objekte, namenjene za opravljanje gospodarskih in drugih javnih služb v višini 10% primerne porabe občine, za kar pa mora pridobiti soglasje ministrstva za finance.
Pogodbo o najetu posojila skladno z prejšnjim odstavkom sklene župan ali direk-

tor občinske uprave po pooblastilu župana.

15. člen

Če bodo prihodki v letu 2001 doseženi v manjšem obsegu, kot so predvideni z bilanco, bodo za kritje primanjkljaja porabljeni razpoložljiva sredstva rezerv občine (v skladu z 12. členom Zakona o financiranju občin).

16. člen

Ta odlok začne veljati z dnem sprejema na Občinskem svetu Občine Destrnik.

Štev.: 032-01/2001-22R-4
Vintarovi, 15.10.2001

Župan Občine Destrnik
Franc PUKŠIČ, univ. dipl. ing. el.

2.

Občinski svet Občine Destrnik je na podlagi 31. člena Zakona o vrtcih (Uradni list RS, št. 12/96), Pravilnika o plačilih stroškov za programe vrtca (Uradni list RS, št. 44/96, 39/97, 1/98, 84/98) in 15. člena Statuta Občine Destrnik (Uradni vestnik Občine Destrnik, št. 1/99), na 22. redni seji dne, 15.10.2001 sprejel

SKLEP

o določitvi cene vzgojno – varstvenega programa v vrtcu v občini Destrnik

I.

Cena programa predšolske vzgoje v Občini Destrnik znaša:
- celodnevni program predšolske vzgoje v rednem oddelku
56.107,00 SIT.

II.

V primeru, ko gre za polno mesečno odsotnost otroka zaradi bolezni, lahko starši uveljavljajo, na podlagi zdravniškega potrdila, začasno oprostitev plačila programa vrtca.

III.

Cena programa se uporablja za izračun plačila staršev za otroka z veljavnostjo od 01.09.2001 dalje.

Višina plačila staršev se določi na podlagi pravilnika o plačilih staršev za programe v vrtcih.

Destrnik, 16.10.2001
Štev.: 032-01/2001-22R-3

Župan Občine Destrnik:
Franc PUKŠIČ, univ. dipl. ing. el.

KMETIJSKI NASVET

Kakovost vina je odraz mnogoštevilnih dejavnikov: tla, klima, letnik, pridelava in zrelost grozdja, čas in način trgatve, pridelava grozdja, priprava mošta, vrenje, pretoki, žveplanje, uporaba enoloških sredstev, stekleničenje in nenazadnje primerna ponudba.

Cilj vinogradnikov in vinarjev je pridelati dobro vino. Zato je treba izkoristiti naravne danosti – "ponudbo" narave, vsako leto znova. Vsako leto so namreč drugačne vremenske razmere in tako je letnik vsako leto drugačen.

Če ste mošt primerno žveplali, razsluzili (pretok po 24 – 48 urah) in dodali selekcionirane kvasovke, se je vrenje kmalu pričelo. Uporaba selekcioniranih kvasovk je zelo koristna iz dveh razlogov. Ob njihovi uporabi se vrenje prične prej, kot bi se sicer. Zaželjeno je, da mošt čimprej preide v fazo vrenja, čeprav ga zaščitimo z žveplanjem, da so možnosti oksidacijskih procesov (porjavenje) čim manjše.

Tudi premočno žveplanje povzroči, da mošt ne vre. V takih primerih si pomagamo na različne načine: mošt prečrpamo preko črpalke, dodamo selekcionirane kvasovke, ki so bolj odporne na žveplo, dodamo mošt, ki že vre, ali mošt segrevamo. V praksi dodamo žveplo samo enkrat – ali grozdju ali drozgi ali moštu!

Žveplamo 20 – 80 mg/l SO₂ kar pomeni: -40-160 ml 5% žveplaste kisline –H₂SO₃ na hl

-2 – 8 g utekočinjenega SO₂ iz jeklenke ali pločevinke na hl

-3/4 – 2 2/3 žveplenice/hl (če tehta 3g)

Ob dodatku selekcioniranih kvasovk je tudi vrenje bolj mirno, kar je zaželjeno, da ne izhlapi toliko aromatičnih snovi. Na grozdju in v moštu so tako imenovane navadne ali divje kvasovke, ki povzročajo burno vrenje, pa tudi prične se ne tako hitro.

Vinskemu moštu priporočajo dodati enološka sredstva. Katera in koliko je odvisno od stanja mošta, kar je v veliki meri odvisno od staranja grozdja in tudi strojne opreme in predelave.

Zakaj dodatek enoloških sredstev?

-S tem dosežemo boljše senzorične lastnosti (čist vonj, okus, barvo, bistrost, izrazitost cvetice, aromo...) in stabilnost vina (beljakovine, kovine...),

-zniža se vsebnost oksidacijskih polifenolov (znižanje potrebe žveplanja),

-zniža se količina težkih kovin (železo, baker),

-vrenje poteka enakomerneje in čisteje, -prej lahko opravimo prvi pretok, - iz mošta pravočasno odstranimo snovi, ki motijo ali ovirajo normalno vrenje. Enološka sredstva lahko dodamo moštu ob razsluzevanju (takoj po stiskanju) ali med vrenjem, po navodilu proizvajalca in na osnovi izkušenj. Načeloma se držimo tega, da dodamo moštu pripravek enkrat – ob razsluzevanju ali med vrenjem.

Enološka sredstva, ki jih uporabljamo: aktivno oglje, kremenčevo čistilo, želatina, bentonit...

Vsekakor je zelo primerna uporaba bentonita (med vrenjem), ki je snov na osnovi glin, in veže nase beljakovine, ki bi lahko v vinu povzročile motnost.

Od tega, kakšno vino želite, je odvisno, ali ste zaustavili vrenje. Vrenje najenostavneje zaustavimo s pretokom in žveplanjem (10 – 12 g SO₂/hl).

Nepovreti sladkor najenostavneje določimo s pomočjo refraktometra.

Če niste prekinjali vrenja, je ravno tako potreben hiter prvi pretok mladega vina, en – dva tedna po končanem vrenju.

Ob 1. pretoku moramo mlado vino primerno žveplati s 6-10 g prostega SO₂/hl vina. 1 dcl 5 –6 % žveplene kisline je enako 5 g prostega SO₂/hl vina; 10 g VINOBRANA = 5 g prostega SO₂ na 100 l vina, 1 žveplenica (trak) = 3 g prostega SO₂ na 100 l vina (odvisno od velikosti žveplenic). Pri mladem vinu je obvezno redno (tedensko) kontroliranje žvepla, saj ga mlado vino tako rekoč veliko porabi. To najenostavneje naredimo z VINI REAGENTOM. En teden po prvem pretoku mora vino vsebovati 50 mg/e prostega žvepla, če ga ne, dožveplamo na omenjeno dozo.

Določanje nepovretega sladkorja:

suho vino – vsebuje do 4 g/e nepovretega sladkorja

polsuho vino – vsebuje 4 – 12 g/e nepovretega sladkorja

polsladko vino - vsebuje 12 - 50g/e nepovretega sladkorja

sladko vino - vsebuje 50 g/e nepovretega sladkorja

Nataša Čeh, inž. agr.

ŠOLA IN UČENJE

Staro reklo, da je dolžina minute odvisna od tega, na kateri strani straniščnih vrat si, bi lahko malce preoblikovala in dejala, da je hitrost minevanja dnevov v mesecu odvisna od tega, ali jih moraš preživeti med šolskimi klopki pri poslušanju dolgočasnih učiteljev ali v času počitnic s prijatelji ob bazenu. Seveda čas pouka teče počasi in leno, počitnice pa minejo tako hitro kot sleherno nadaljevanje Prijateljev ob četrtkih. Dejstvo je torej, da je šola ena najdaljših, hkrati pa tudi ena najpomembnejših stvari na svetu. Zato bom, dragi šolar, povzela nekaj koristnih nasvetov, kako, koliko, kdaj, s kom in zakaj se učiti, da bodo dnevi, prebiti v učilnicah, hitri in čim manj traumatski ter da bodo počitnice naslednje leto polne denarja in nagrad, ki jih boš dobil za odličen uspeh.

1. Primerno delovno mesto je osnova za dobro učenje.

Poskrbi predvsem za dobro osvetlitev sobe, da se oči med učenjem ne bodo preveč utrudile. Če te moti hrup kosilnice ali avtomobilov od zunaj, zapri okno in poskušaj ustvariti čim tišje okolje. Včasih te med učenjem lahko moti tako nežni zvok, kot je ptičje petje. Tedaj je najbolje, da ga utišaš s tebi prijetno glasbo, ki naj ne bo preglasna in naj služi le kot zvočna podlaga. Ne izbiraj glasbe, ki te bo dekoncentrirala ali spodbujala k petju. Izklopi televizijo in mobilni telefon, ker te bosta samo motila. Pisala in ostale pripomočke imej na dosegu roke. Vse malenkosti, ki so na mizi in motijo koncentracijo, pospravi v najbolj oddaljen predal. V sobi naj ne bo prevročne, ker te bo to samo uspavalo, ne priporočajo pa hudega mraza, da zaradi otrplih prstov ne bi mogel pisati.

Ni zdravo, da si ves čas na istem mestu: nekaj časa lahko sediš ob mizi, lahko na kavču ali ležeš na posteljo, vendar glej, da to ne bo le dober izgovor za spanje.

2. Primerno delovno mesto je osnova za dobro učenje (vendar ne prinaša petic,

za njih je treba tudi kaj narediti).

Treba bo sestih knjigam, ni druge rešitve. Spanje na zvezkih ali klicanje vedeževalcev za vprašanja v testu ne pomaga. Že vsak dobro poučen vrabec na veji ve, da je najboljša sprotno učenje. Laže bo, če načrtuješ čas, ko se boš učil. Pri tem bodi pozoren na to, da po pouku ali kosilu uvedeš odmor, ki naj traja kako uro. Po obroku namreč možgani nekaj časa niso dovolj prekravljeni. Vedno moraš upoštevati predviden čas za učenje. Ko začneš z učenjem, je najbolje ponoviti snov od prejšnjic, da se možgani malo segrejejo. Ne začenjaj s predmetom, ki ga najbolj sovrašiš, temveč s tistim, ki ga imaš rad. Kasneje pa se le spravi k matematiki.

3. Izdelaj si načrt učenja.

To ti bo olajšalo pregled nad nalogami, ki jih še moraš narediti (oziroma tistimi, ki si jih že naredil). Koristilo ti bo, da si izdeláš koledar in vanj vpisuješ datume kontrolnih nalog ali datume, ko boš vprašan, da boš laže načrtoval učenje snovi skozi daljši čas.

In zakaj je načrtovanje učenja tako pomembno? Da se izogneš kampanjskemu »matranju« zadnje noči, kar je lahko zelo utrudljivo, pa ne prinaša sadov, ne kratkoročnih (beri: petic) in ne dolgoročnih (beri: znanja).

4. Med učenjem delaj premore.

So nujni, ker se možgani utrudijo (podobno kot če bi tekal brez počitka). Treba je paziti, da odmori niso prepogosti in predolgi, saj lahko zmotijo koncentracijo.

5. Načini učenja

so različni. Čeprav so knjige drage, lahko v njih podčrtuješ (razen, če so izposojene). Podčrtuješ z različnimi barvami, pri čemer se potruji, da so podčrtane le ključne besede, ki se ti bodo nato pred tablo »zablistkale« in te spravile iz zagate. Tudi letnice ali nove tuje besede je dobro podčrtati. Ob kakšni težji snovi ti bo laže, če jo boš prebral na glas. Tako bodo možgani snov videli, povedali in še slišali! Pri učenju tujih jezikov je dobro, da nove besede izpisuješ in narediš svoj slovarček. Ob ponavljanju snovi ti bodo prišli prav miselni vzorci. Glej, da bodo barvni, napisani z velikimi tiskanimi črkami in da bodo pregledni, drugače se lahko v njih izgubiš. Ob hujših problemih lahko vprašaš za nasvet sošolca, ki snov obvlada. Tudi učenje v dvojicah je učinkovito, vendar je treba biti discipliniran, da se s prijateljem ne zamotita s pogovorom o drugih stvareh. Če nič od tega ne bo delovalo in bo v ređovalnici še

vedno množica »zakoličenih števil«, ti svetujem inštrukcije, pri čemer vedi, da samo plačilo inštruktorju še ne bo prineslo dvojke in da bo rezultat v spričevalu še vedno sad tvojega dela.

6. Učenje se začne že v šoli.

Vem, da je med urami pouka dosti pomembnejših stvari, kot je poslušanje učitelja. Dopisuješ si lahko s sosedom iz zadnje klopi, rišeš lahko karikature učitelja, igraš se s kartami... Vendar ti priporočam, da kljub temu poslušáš »tistega tam spredaj«, razmišljaš o snovi in si pomembne zadeve izpišeš. Če česa ne razumeš, takoj vprašaj. Tako ti bo snov bolj jasna, prihranil boš denar, ker ti ne bo treba kopirati zapiskov in še glava bo ostala »cela«, ker ti je zadnja noč pred testom ne bo treba »razbijati« ob nerazumljivih, prvič slišanih informacijah.

7. Skrbno delaj domače naloge.

Tako boš snov še bolj ponovil in poglobil. Sošolci te bodo imeli raje, ker jim boš domače naloge rade volje posojal.

8. Strah pred kontrolkami

Vsakemu se je že zgodilo, da se je učil doma »kot nor«, nato pa je pred tablo vse pozabil ali zamešal.

Takega strahu se je treba lotiti sistematično:

- pred preizkusom ne razpravljaj o snovi in se je ne uči v zadnjem trenutku.
- Osredotoči se na naloge in ne opazuj drugih ali so enako zgroženi kot ti.
- Večkrat preberi navodila; če česa ne razumeš, vprašaj.
- Začni z nalogo, ki se ti zdi najlažja.
- Če se ti sredi dela zatakne, ohrani mirno kri! Preberi vse še enkrat, morda si kaj spregledal.
- Če popolnoma obtičiš pri nalogi, začni reševati drugo.
- Pisanje »plonklistkov« je dobra zamisel, saj se boš v času sestavljanja iz njih dosti naučil. Le uporabi jih ne!

In za konec:

vedi, da se učiš zase in za svoje znanje. Samoiniciativa je pri tem zelo pomembna. Ko boš starešem dokazal, da zmoreš pri učenju sam, te ne bodo več »gnjavili« in silili k učenju, temveč ti bodo zaupali. Tako boš lahko sam razporejal, kdaj in kako se učiti. Lahko se zgodi, da ti bodo ob boljših ocenah povečali še žepnino ali podaljšali izhode ob vikendih. Potruditi se je vredno, ne?

V.Š.

DOLIČ

*Mogoče ni ravno središče sveta,
a Dolič je kraj, kjer sem doma.
Zjutraj petelini zapoje
in nov dan pozdravijo.*

*Kar naenkrat polna je cesta.
Vsi hitijo v mesta.*

*Tako naše lepe vasi
niti pozdravijo ne vsi.*

Čez dan rože cveto.

Gozdovi v pesmi šumijo.

Ptički brezskrbno pojo.

Travniki zelenijo.

Pogledam v nebo,

belo modro pisano.

Po njem se oblaki podijo,

ki samo sonce krasijo.

*Na teh oblakih gradim si kraljestvo:
z jezerom, labodi, palačo, zlato cesto...*

In ko zvečer svet utone v noč,

zašepetam: »ljubi moj domači kraj,

lahko noč!

*babice in dedki govorijo,
kako nekoč bistra je bila.*

In kapljice vode kričijo,

da rade čiste bi živele.

Prisluhnite klicu na pomoč, d

a življenje ne bo odteklo proč.

Pustimo nekaj lepote naravi,

saj del smo tudi mi sami.

Kraj Dolič meji na vzhodu na vas Levanjci, na zahodu na Destrnik, na severu Gomilci in na jugu na Janežovski Vrh. Sestavlja ga več zaselkov, ohranjena so tudi njihova stara imena: Gobovšak, Lakošak, Pratonek. Cesti, ki je nekoč povezovala Rogozniško in Pesniško dolino, se je reklo Iloš, a danes ni več prevozna. Čez »doličko grabo« je še pred leti vodila pešpot, ki so jo uporabljali šolarji iz Levanjc, Doliča, Zgornjega Velovleka in dela Janežovskega Vrha. Ob nedeljah in cerkvenih praznikih pa so po njej hodili verniki k maši v cerkev svetega Urbana na Destrnik. Ob tem se mi spomin ustavi, ko smo še kot otroci preživeli veliko časa v gozdičku, v katerega je vodila potka, in tam se je čas za nas ustavil, tako da so nas starši morali včasih iskati. Mi pa smo se lepo igrali, plezali po drevesih, pa tudi do kakšnega pretepa je prišlo. Žal pa je s povečanjem števila sodobnih prevoznih sredstev omenjena pot zarasla z grmovjem – podobno poje tudi pesmica:

*Kje so tiste stezice,
ki so včasih bile,
zdaj pa raste grmovje
in zelene trave.*

Iz zgodovinskih virov in ustnih izročil naših vaščanov nisva izvedeli, od kod izhaja ime Dolič, pa tudi letnica prve omembe ni znana. Ustno izročilo govori, da je bilo tu nekoč mlinar Klajnshek, ki je imel ob potoku Princigena, tam kjer je sedaj Rodoškova njiva, mlin na kamne. V bližini, na desnem bregu Doliča, je živel in delal kolar Franc Šrejner, višje od njega na začetku vasi, pa je bil kovač Vaupotič.

Sredi 20. stoletja pa so na levem bregu delovali pintar – sodar Arnuš, krojač Braček, šoštar – čevljar Franc Čeh, njegovo delo pa je nadaljeval njegov sin Ignac in kovač Vinko Šilec.

Od kulturnih spomenikov stoji na začetku spomenika Novakova kapela, ki ima še nekatera druga imena, za katera pa nisva uspeli dobiti podatkov, kdaj in v kakšen namen je bila zgrajena. Sedaj pred kapelo blagoslovljamo velikonočne jedi, njen zvon pa zazvoni umrlim vaščanom. Na posestvu Arnuševih, ob nekdanji poti čez »doličko grabo«, stoji križ, ki je bil letos obnovljen. Križ pa je nekoč stal tudi na posestvu Hauptmanovih, a ga žal več ni.

V Doliču so nekoč živele več ali manj znane osebnosti. To so bili bratje Osojmik, ki so se izselili med 2. svetovno vojno (znani partizani) in Marjan Kramberger – pisatelj in svobodni umetnik. Danes pa nadaljuje literarno izročilo mlada pesnica Suzana Arnuš.

Novakova kapela

V naši vasi je bilo nekoč veliko malih kmetij, tudi viničarij, od večjih kmetij pa sta bili Malekova in Hauptmanova. Danes je velika sodobna kmetija pri Arnuševih – Kurbusovih, ki se ukvarjajo z živinorejo in pridelavo mleka. Temu sledita z enako dejavnostjo kmetiji Muršec in Požegar – Mušič, na nekdanji kmetiji Hauptmanovih pa so Arnuševi še ne dolgo nazaj imeli konje. S pridelavo jabolk se ukvarja Marjan Tašner, ki je tudi avtoprevoznik in eden od dveh obrtnikov v naši vasi. Družina Pukšič se ukvarja s pridelavo breskev in orehov. Osrednji družabni center vaščanov je Gostišče Furman, kjer se da dobiti dobro kapljico pa tudi prigrizek. Pri hiši se ukvarjajo z lastno pridelavo vina in vzrejo drobnice. Pred leti umrl Feliks Koser pa je na območje Slovenskih goric in še širše do svoje smrti izkopal 99 studencev. Ostali prebivalci so pretežno delavci, vsak pa ima košček zemlje, na kateri goji vinsko trto in prideluje sadje ter zelenjavo za svoje potrebe.

Tudi Dolič se razvija skladno z ostalimi kraji in občini Destrnik. V letu 1955 so naši dedje napeljali elektriko v svoje nekdanje domove. Temu so sledili nakupi radijskih sprejemnikov, pozneje pa tudi televizorjev. Sledili so tudi tehnološkimi procesom v letih po 2. svetovni vojni. Po letu 1990 so v krajevni skupnosti Destrnik napeljevali telefonsko omrežje. Prebivalci Doliča smo bili složni za izgradnjo, čeprav je bilo treba odšteti veliko denarja in pomagati z lastnim delom. Dokončno priključitev telefona smo pričakali leta 1992. V letih 1993 – 1994 smo se priključili na mestni vodovod. Letu 1996 smo se prebivalci Doliča razveselili asfaltne prevleke naših makadamskih cest, ki so bile do takrat slabo vzdrževane. Otvoritev asfaltne ceste je bila leto kasneje v »dolički grabi«. Pred asfaltiranjem cest sta bila na novo zgrajena dva mosta čez potok Princigena. Lani so bile postavljene tudi krajevne table, ki označujejo naš kraj. Ob cesti

Križ v Doliču

Vas, kjer sonce vzhaja na levem in zahaja na desnem bregu skromnega potoka Princigena, se imenuje Dolič. Smo ena manjših vasi občine Destrnik. Leži na nadmorski višini približno 300m in ima le 43 hišnih števil, nekaj jih ima še črke. V vasi živi trenutno 152 prebivalcev. Število z leti upada, saj je leta 1937 tukaj živelo 180 prebivalcev.

Dolič se razteza preko dveh hribov, ki ju ločuje najnižja točka, potok Princigena. Ime potoka izvira iz dogodka, ko bi se naj v njem utopil neki princ.

PRINCIGENA

*Mirno teče in šumi, potoček ta že dolge dni.
S sabo nosi del davnine, ko teče čez hribe in ravnine.*

*Ne ustavlja se nikjer, voda gre naprej,
čeprav počasi umira življenje v njej.*

*O prijateljici Princigeni,
včasih hitri, včasih leni,*

Krajevne table

Ptuj – Lenart je avtobusno postajališče, ki pa je žal velikokrat tarča vandalov, ki poškodujejo zavetišče naših otrok, ki čakajo na šolski avtobus. Pridelovalci mleka so si mlekarno zgradili v lanskem letu iz opuščene osemenjevalne postaje. Pred tem so morali nositi mleko v sosednjo vas Gomilce. Zbiralnico so financirali v prvi vrsti prodajalci mleka, ki pa jim je finančno pomagala Občina Destrnik in Mlekarska zadruga Ptuj.

Vaščani si želimo, da bi se lahko čimprej priključili na telefon (ISDN) in kabelsko televizijo, saj so že položeni zemeljski kabli. Da bi ob naših cestah zasvetila vaška razsvetljava in da bi bil položen asfalt še na nekaterih gramoznih cestah, je le skromna želja prebivalcev Doliča.

Vaščani Doliča s prikazom starih kmečkih in obrtniških opravil sodelujemo tudi pri praznovanju kmečkega praznika na Destrniku. Veselimo se pri postavitvi majskega drevesa, veselo pa je tudi takrat, ko kjerkoli v vasi zaigra vaški godec Stanko Mušič s svojo frajtonarico.

Otvoritev kapele v Doliču

Foto: Janez Nipič

O samem kraju Dolič in njegovih prebivalcih zgodovinski viri pišejo zelo malo ali skoraj nič. Njegova zgodovina smo mi, prebivalci, ki tukaj živimo in vztrajamo stoletja, morda tisočletja. Njegova živa zgodovina pa so naši starejši sovaščani, ki pa žal tudi ne vedo povedati o nastanku kraja.

Zgodovina je za nami, pred nami je prihodnost, v kateri si Doličani želimo skladnega razvoja z ostalimi kraji v naši občini, življenja v slogi ter medsebojnega spoštovanja.

Pri nastanku teksta so nama prijazno pomagali vaščani Doliča in se jim zahvaljujemo za pomoč.

*Mojca Pukšič
Sabina Šel*

Ostale fotografije: Mojca Pukšič

PESMI: Suzana Arnuš iz zbirke Moje pesmi – moj svet

ZDRAVO IN SREČNO ŽIVLJENJE

Ljudski rek pravi, da hrana »priveže dušo«. V zadnjih desetletjih se je ta modrost prav v najbogatejših industrijskih deželah sprevrgla v svoje nasprotje. Številni ljudje trpijo zaradi bolezni, ki jih pogojuje prehrana, ali zaradi prevelike telesne teže ter si z neugodnimi prehrabnimi navadami v najslabšem primeru krajšajo življenje.

Ob vsem tem je zdravo živeti in zdravo jesti neverjetno preprosto. Lepo urejena izložba zelenjavne trgovine pokaže, kako raznovrstna in bogata je izbira zelenjave. Previdno dušena in začinjena s primernimi svežimi zelišči nam prav vsaka zelenjava odlično tekne. Številne vrste, na primer paradižnik, koprca ali solata, so izvrstne tudi surove. Razen kulinaricnega užitka, ki dobro de duši, dobi telo tako rekoč mimogrede množico za življenje pomembnih snovi, ki nam ohranjajo zdravje. Minerali, vitamini in balastne snovi poskrbijo, da vsi naši organi, od srca, prek želodca pa vse do kože, iz zelenjavne prehrane kaj pridobijo. S tem se od znotraj zaščitijo in oborožijo proti najrazličnejšim boleznim.

BUČKE

Enako kot njihove velike sorodnice buče so bučke izvrstne za shujševalne diete. Ker imajo malo kalorij in vsebujejo

razmeroma veliko hranilnih snovi, so čudovite spremljevalke diet, ki postanejo zaradi bučk okusnejše in ne pripeljejo do pomanjkanja bioloških snovi. Da bi lahko čim bolje izkoristili v maščobah topen provitamin A, kuhamo bučke vedno z dodatkom olja. Za začinjanje uporabljamo sveža zelišča, ki ugodno vplivajo na prebavo in črevesno floro in poudarijo nežen okus preproste zelenjave.

Zdravilni recept:

Bučke v solati

Sestavine za 2-4 osebe: 500g majhnih bučk, 1 čebula, dve žlici olja, žlica kisa, žlica limoninega soka. Bučke očistimo in operemo. Narežemo jih na tanke rezine. V malo vode jih na hitro pokuhamo. Čebulo olupimo, drobno narežemo in zmešamo z bučkami. Iz olja, kisa, limoninega soka in malo soli pripravimo preliv in ga preljujejo

mo po bučkah.

SOJA

Soja ima kot vir beljakovin v primerjavi z mesom pomembno prednost: njene aminokisliline, najmanjše gradnice beljakovin, lahko v procesu prebave veliko lažje izkoristimo kot tiste iz mesa, rib ali perutnine. Z drugimi besedami: sojine beljakovine so idealno prebavljive, še zlasti za ljudi, ki izločajo premalo želodčne kisline. Mednje sodijo ljudje s težavami zaradi napačne prehrane ter tisti s prezgodnjimi znaki staranja. Njim lahko prehod na sojine beljakovine povrne umsko svežino in mladosten videz.

Zdravilni recept:

Zrezek iz tofuja

Sestavine: 500g tofuja, dve žlici olja, sol in poper. Tofu narežemo na rezine, posolimo in popoprano. Olje segrejem v ponvi in v njem popečemo rezine tofuja, enako kot bi pekli meso. Postrežemo z rižem in zelenjavo.

Petra Lešnik

Doživljajski spis

Na obisku pri sosedovih

Zelo rad obiskujem sosedo. Pri sosedovih je zanimivo, ker imajo tri otroke. Nekega dne smo z očetom in mamom odšli k njim na rojstni dan. Ko smo prišli tja, smo se Andrej, Aleks in jaz odločili, da se bomo lovili. Loviti sem začel jaz. Tekel sem za Andrejem, da bi ga ujel. Tekla sva po stopnicah. Spodrsnilo mi je, udaril sem se na rob stopnice in si razbil čelo. Odhitel sem v hišo in si rano zmočil z vodo. Potem sem tekel do mame da jo je pogledala. Očetu je svetovala, da me pelje k zdravniku. Ko me je pripeljal do operacijske sobe, je zdravnici povedal, kaj se je zgodilo.

V operacijski sobi sem bil približno petnajst minut in rana je bila zašita. Potem mi je zdravnica rano pokrila z obližem. Smela sva domov.

Doma sem se umil in šel spat. Takrat sem se naučil, da ne smem tekati po stopnicah in da moram biti tudi pri igri pazljiv.

Uroš Simonič

Pouk v soboto

Zjutraj me je ati odpeljal v šolo. V šoli sva bila prva Aleks in jaz. Potem je prišla Sandra, za njo pa Petra. Potem je pripeljal avtobus. Prišla je učiteljica, da smo pospravili učilnico in se namalicali. Potem smo šli na igrišče in začeli pobirati kamenje, da bo hišnik lahko kosil z novo kosilnico. Potem je fant iz drugega razreda našel regico. Ura je že bila pol enajst in smo šli na avtobus.

Tamara Fekonja

Doživljajski spis

Sestra in Bambi

Moja mama je bila noseča. Ko je rodila sem dobila sestro. Dala sem ji ime Valentina – Tina. Bila je vesela deklica. Igrali sva se z muco, lovili, tekali, ... Dobili smo srnjačka Bambija, našel ga je ata. Hranili smo ga z mlekom. Najbolj smešno pa je bilo, ko je iz žepa vzel lizaliko. Valentina je to videla. Ko je bil star približno pol leta, je šel na vrt in pojedel vse jagode. Valentina in Bambi sta se skrivala, jaz pa sem ju iskala. Ko sem ju našla sta spet pobegnili. Bilo je lepo, dokler ni odšel. Mislim, da bomo še dobili srnjačka in sestro prav tako. Vem pa, da morajo divje živali ostati v naravi. Velikokrat gledam skozi okno, kako se srne pasejo na travniku. Vesela sem, ko jih gledam tako svobodne.

Monika Kramberger

Športni dan na Pohorju - POHOD

Zbrali smo se v šoli ob osmih. Ko smo se peljali, smo lahko gledali televizijo.

Ko smo prišli do postaje, smo se najedli. Nato smo šli po gozdu in se kepali. Ko smo prišli do peska, smo se najedli. Lahko sem igral igrice. Ko sem prišel domov, sem se preoblekel in šel spat.

Aleks Irgl

Doživljajski spis

Srečanje z računalnikom

Bilo je ob šestih popoldne. Najedli smo se in odšli gledat televizijo. Ati je odšel na hodnik tam se je nataknil "teniske", rekoč da gre po cigarete. Opazil sem, da jih ima na polici. Odnese sem mu jih. Povedal mi je, naj bom tiho, da gre po presenečenje. Čez pol ure se je vrnil z računalnikom. Priklopili smo ga in pričeli igrati igrice. Igrali smo eno uro. Potem smo šli spat, zelo dobre volje.

Ta računalnik bomo imeli do konca življenja.

Nino Kramberger

Vlakec puhec

Vlak ta dolgi, sivi, nagajivi
čez polja, hribe in doline
piha, puha, piha,
ko lopar rdeč zagleda,
se ustavi in zacvili.

Prosim vstopite, izstopite-tu postaja je.
Sedežev imam še veliko,
zato prisedite, dolg čas mi preženite.

Le s kom naj pogovarjam se,
ko preko Zidanega Mostu
proti širni Ljubljani pomikam se.

Če potnikov več ne bo,
meni zelo bo hudo.
Le težki tovor bom prevažal
in tihe želje po potnikih izražal.

Mirjana Rodošek

Vlekec

Potniki so v vlak vstopili,
ta pa na znak,
že bil je na tirih.

Pa vlakec žal se zaletel je,
ker na tire gledal ni,
ker je gledal lokomotivo,
lepo svojo ljubico.

Samo skadilo se je
in motor ugasnil je,
vlakec pa zaprl oči
in zaspal tja v sanjske dni.

Žal se nič ni več zbudil,
trudnih oči ni več odprl,
vso sivino in modrino
je v svet sanj zaprl.

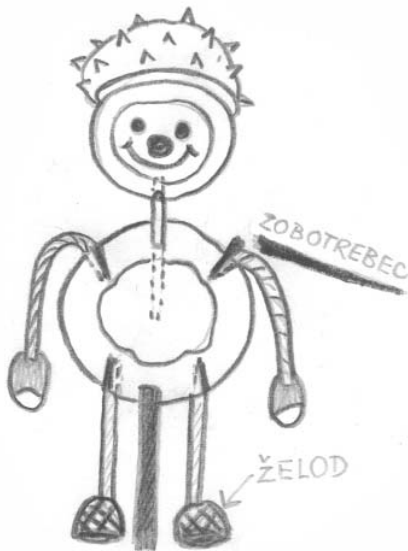
Vlak po tirih je vozil,
Lepotam naproti je peljal,
Ampak žal se zaletel je,
Ko je lokomotivo opazoval.

KOSTANJI, KOSTANJI...

Verjetno ste že letos poskusili sladke pečene ali kuhane kostanje. Še ne? Potem je zadnji čas, da jih kak lep jesenski večer spečete ali pa skuhate. Medtem ko bodo pravi kostanji brbotali v loncu, se lahko vi poigrate z divjimi.

Potrebujete:

- divje kostanje,
- želod,
- ličje,
- tanko vrvico (prejico) ali rafijo,
- flomastre,
- žico in
- lepilo.

Opisali bomo izdelavo škrata Kostanjčka, pri ostalih figuricah pa si pomagajte z domišljijo...

-SVETLA ZAPLATA NA KOSTANJU BO ŠKRATOV OBRAZ. NANJO S FLOMASTRI NARIŠEMO OČI, NOS IN USTA (ZA NOS LAHKO NALEPIMO TUDI JAGODO OGNJENEGA TRNA).

-Z ŽEBLJEM PREDREMO KOSTANJEVO LUPINO, DA LAŽE ZAPIČIMO ZOBOTREBEC, S KATERIM POVEŽEMO GLAVO IN TRUP.

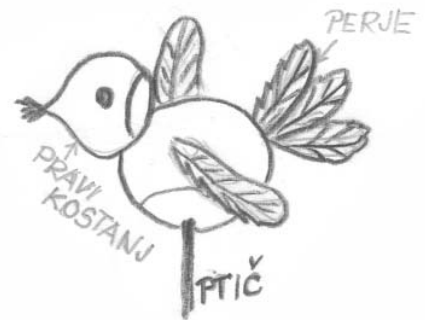
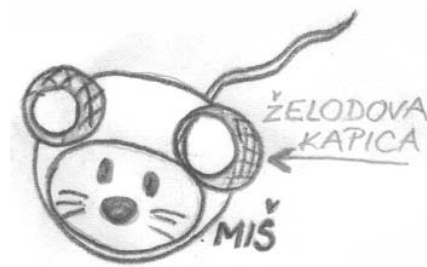
-ZA ROKE IN NOGE UPORABIMO ZOBOTREBCE, ČE PA ŽELIMO, DA SO GIBLJIVE, POTREBUJEMO TANKO VRVICO ALI RAFIJO. Z ŽEBLJEM PRIPRAVIMO LUKNJE, V VSAKO NATO VTAKNEMO KONEC VRVICE, KI GA NATO Z ZOBOTREBCEM POTISNEMO GLOBLJE V KOSTANJ. KONEC ZOBOTREBCA, KI GLEDA IZ KOSTANJA, ODLOMIMO.

. NA KONCE VRVICE NALEPIMO ŽELODOVE KAPICE, KORUZNA ZRNA, SONČNIČNA SEMENA, ALI KAR SE NAM BO PAČ ZDELO PRIMERNO ZA DLANI IN STOPALA.

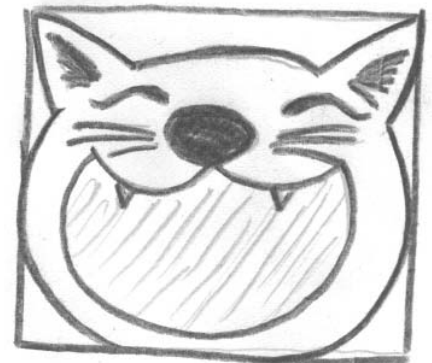
-ŠKRATU NA GLAVO PRILEPIMO KAPO IZ LIČJA, LUPINO OREHA, VEČJO KAPICO ŽELODA ALI JEŽICO DIVJEGA KOSTANJA.

Nataknimo škrata na leseno nabodalo in če ga rahlo zavrtimo med prsti, bo zaplesal in zakopitljal z nogami.

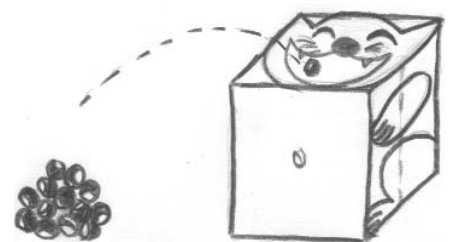
ŠE NEKAJ IDEJ...

Ko se boste naveličali ustvarjanja, še vedno pa vam bo ostalo nekaj kostanjev, se lahko igrate igrico »nahravimo lačno muco«.

KARTONSKI ŠKATLI NA STRANICO NARIŠETE MAČJO GLAVO IN ODPRTINO ZA USTA IZREŽITE Z NOŽEM (PROSITE ZA POMOČ ODRASLE!). TAKO – ZDAJ PA DOLOČITE RAZDALJO, S KATERE BOSTE METALI KOSTANJE MUCI V GOBČEK. TEKMUJTE KDO JE BOLJŠI V CILJANJU! Malim in velikim, ki boste ustvarjali in se

igrali, želim lepe skupne trenutke in polne košarice kostanjev!

Pripravila:
Majda Kunčnik

RADIOPTUJ
89,8•98,2•104,3MHz
radio, ki je na vaši frekvenci

TEDNIK
vaša štajerska kronika

PRILOŽNOSTNE ZNAMKE

Pet priložnostnih znamk

Pošta Slovenije je letos izdala 3 redne in 25 priložnostnih poštne znamke. Tem se je pridružilo še 5 novih priložnostnih znamk, ki so izšle 21. septembra, in so obeležile pomembne obletnice in dogodke.

Ob stoti obletnici rojstva skladateljev Blaža Arničja in Lucijana Marije Škerjanca sta izšli znamki z nazivno vrednostjo 95 in 107 tolarjev. Portreta obeh umetnikov je po grafiki Božidarja Jakca upodobil oblikovalec Dušan Brajič. Še eno stoto obletnico, in sicer obletnico prve slovenske realke v Idriji, je Pošta Slovenije prav tako obeležila z izdajo priložnostne znamke z motivom Risba realke in logaritmi oblikovalca Klemna Rodmana. Ob 4. oktobru – svetovnem dnevu varstva živali je izšla znamka z motivom Prstni odtis in muca oblikovalke Mojce Dolinar. Nazivna vrednost znamke je 107 tolarjev. Letošnje leto je Organizacija združenih narodov razglasila za leto dialoga med civilizacijami. V ta namen je izšla znamka z motivom Otroci v komunikacijskem krogu, oblikovalke Urške Golob iz Agencije Kraft & Werk iz Maribora.

Štiri nove znamke z motivi slovenskih gradov

Pošta Slovenije tudi nadaljuje z izdajanjem znamk iz serije Grajske stavbe na Slovenskem, na katerih so, oziroma še bodo svoje mesto našli vsi znameniti slovenski gradovi in dvorci, ki brez dvoma predstavljajo pomemben del naše kulturne dediščine.

4. oktobra je Pošta Slovenije izdala po dve redni znamki iz te serije, na katerih so svoje mesto našli dvorec Dobrovo, Brežiški grad,

dvorec Olimjje in dvorec Murska Sobota. Znamke bodo označene s črkovni oznakama C in D in bodo označevale vrednost poštne v mednarodnem prometu, prva za prenos standardiziranega, druga pa za prenos nestandardiziranega pisma.

Doslej so bili na znamkah upodobljeni že Predjamski, Velenjski, Blejski in Ptujski grad, grad Podsreda, Otočec ter Žužemberk in Turjak.

V letošnjem letu bo Pošta Slovenije izdala še znamke z božično-novoletnim motivom, izšle pa bodo 16. novembra.

Pošta Slovenije

IŠČEMO ANTONIJO SOK JO JE KDO VIDEL

V torek, 2.10.2001, je odšla od doma občanka Destrnika, upokojenka Antonija SOK, rojena 14.2.1925, stanujoča v Vintarovcih 3. Istega dne so jo krajani Jiršovci opazili na lokalni cesti proti Selcem. V sredo, 3.10.2001, so jo v popoldanskem času nazadnje videli v kraju Grajenščak, kjer se je za njo izgubila sled.

Takoj po obvestilu sorodnikov, da Antonijo pogrešajo, smo policisti pričeli z aktivnostmi za izsleditev pogrešane. Iskali smo jo s sorodniki, gasilci, lovci in občani – prostovoljci, preko medijev smo obvestili občane in jih zaprosili, da nas obvestijo, če so jo morebiti opazili. Kljub vsem pridobljenim podatkom pogrešane nismo uspeli

najti.

Antonija Sok je visoka 163 cm, suhe in vitke postave, oblečena v krilo rjave barve, ženski predpasnik na gumbe rožnate barve, na glavi ima rožnato ruto, obuta je v črne škornje. Boleha za močno sklerozo, pri sebi pa nima nobenih dokumentov. Če imate kakršnekoli podatke o pogrešani, Vas prosimo, da pokličete na številki 113 ali 02 77 17 911.

Srečko Herak
Vodja policijskega okoliša

KMETIJSKO GRADBENA TRGOVINA

Srečko Pukič

Destrnik E. 2893 Destrnik
Tel.: 42/753-95-81
Gsm: 041-604-282

**AVTOPREVOZNIK
Marjan Tašner, s.p.**

Dolič 36, 2253 Destrnik, tel.: 92/733-23-11

Nudimo vam prevoze vseh vrst
gradbenega materiala

GSM: 041/642-916